METSÄBIOTALOUDEN TIEDEPANEELI

Metsäbiotalouden tiedepaneelin asiantuntijalausunto

Asia: U 37/2025 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi annetun asetuksen (EU) 2021/1119 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki)

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Aika: torstai 11.9.2025 klo 10.00

Lausunto

Maankäyttösektorin tavoitteiden osalta metsäbiotalouden tiedepaneeli kiteyttää seuraavaa:

1. **Maankäyttösektorin ja metsien hiilitase** – tavoitteena oltava taseen pitäminen mahdollisimman hyvänä, jotta LULUCF-sektorin joustot ja kompensaatiot ovat täysimääräisesti hyödynnettävissä. On myös harkittava joustojen lisäämistä päästökauppasektorin ja LULUCF-sektorin välille.

2. **KHK-inventaarion kehittäminen** – nykyisiä menetelmiä tulee parantaa ja laajentaa niitä hyödyntämään uusia mittauksia, satelliittidataa ja edistyneitä laskentamenetelmiä, jotta voidaan varmistaa inventaarion luotettavuus ja kattavuus sekä sen kyky huomioida hiilitasetta parantavat toimet maankäyttösektorilla. EU-jäsenmaiden tuottamat metsien hiilinieluarviot eivät ole tällä hetkellä yhteismitallisia aineistojen mittaus- ja mallinnusmenetelmien suurten erojen vuoksi. Tiedepaneeli katsoo, että on pyrittävä EU:n kattavaan, yhteismitalliseen KHK-inventointikehikkoon, jotta LULUCF-sektorin kehitystä ja toimien vaikuttavuutta voidaan seurata luotettavasti ja vertailla jäsenmaita keskenään. Tämä on myös ennakkoedellytys sektoreiden välisten joustojen lisäämiselle.

3. **Suomen on aktiivisesti vaikutettava EU-politiikkaan koskien metsien ja koko maankäyttösektorin ilmastoroolia.** Komissio on asettanut LULUCF-sektorin nettonieluille tavoitteet vuosille 2021–2025 sekä 2026–2030. EU:n vuoden 2030 maankäytön nettonielutavoite on -310 MtCO2ekv, kun nielu on laskenut -200 MtCO2ekv/a tasolle. Komissio tunnistaa 2040-ilmastotavoitteessaan tämän epäsuotuisan kehityksen, mutta ei kerro lisäpanostuksen tarpeesta maankäyttösektorille nielujen lisäämiseksi. Paneeli katsoo, että vaarana on maankäyttösektorin jääminen EU:n ilmastopolitiikassa pysyvästi sivuraiteelle ja esimerkiksi TKI-panostusten kohdistuvan jatkossa entistä enemmän päästökauppa- ja taakanjakosektoriin.

4. **Suomella olisi merkittävä, yli 30 MtCO2e potentiaali erityisesti biopohjaisen hiilidioksidin talteenotolle** ja Suomen visiossa vetytalous nähdään merkittävänä, uuden teollisen tuotannon toimialana. Tiedepaneeli pitää hiilen talteenoton (CCS, teknisten hiilinielujen) liittämistä päästökauppajärjestelmään hyvänä. Kansantalouden näkökulmasta paneeli katsoo, että Suomessa ja

EU:ssakin etusijalle on asetettava talteenotetun hiilidioksidin hyödyntäminen (CCU) esimerkiksi liikenteen polttoaineiden ja kemikaalien raaka-aineena etusijalle.

EU-2040 tavoitteen osalta Metsäbiotalouden tiedepaneeli haluaa korostaa:

- EU-tavoitetta saavuttaa 90 % nettovähennys kasvihuonekaasupäästöissä 2040 mennessä, mikä tarkoittaa voimakasta lisätarvetta fossiilisen CO2 vähentämiseen;
- tavoitetta tehdä ilmastopolitiikkaa oikeudenmukaisen siirtymän mukaisesti;
- huomiota, että EU toteaa maankäytön (LULUCF) hiilinielun nostotavoitteen -310 MtCO2e/a 2030 mennessä päässeen karkuun ja nykyisen tason olevan paljon sen alle, mikä voi johtaa maankäyttösektorin jäämiseen sivuun TKI- ja tukirahoituksessa;
- että EU tavoittelee merkittävää hiilidioksidin talteenoton käyttöönottoa jo 2040 mennessä, mikä tulee näkymään EU:n TKI-politiikassa ja investointien vauhdittamisessa.

Asiantuntijalausunnon valmistelijat: Antti Asikainen, Jari Liski, Esa Vakkilainen, Antti Mutanen (sihteeristö), Johanna Routa (sihteeristö)